પ્રવચન-૩ તા. ૩૦-૧૨-૨૫ સવાર

Episodes 263 - 268

Episode 263

<u>Devotee Ok ✓ Tested?</u>

<u>4 exams of devotee</u>

* Make bhakti spiritual -

S = Start with sadhana, satsang

- Wear કવચ before war

P = Personal stuti

- Which connects you deeply

I = Intention / purpose

- Not mechanical - connective

R = Reflect before responding

- No hasty assumptions, judgements

I = Inner group

- Not superficial
- not gossip, selfies
- share empower

T = Trance, transformative experience

- Look for divine in ordinary things

<u>4 exams of devotee</u>

1) <u>Memory exam</u>

a) Remember Him
Constantly (youth airpods)

b) Not only in temples
Where tend to forget (indulgence)

c) Immersive in નિવૃત્તિ
Inclusive in પ્રવૃત્તિ

2) <u>Maintenance exam</u>

a) Coming / going - easy
Maintenance is difficult

b) Balancing
Responsibilities - sadhanas

c) Non-negotiable
Eg. Nemiji - seva / sadhana

3) <u>Mind exam</u>

a) Manage your thoughts
Conducive - non-conducive atmosphere

b) Learn to trick
Eg. 1000/- 10/- rickshaw

c) Connect with Him
Connect all with Him
Eg. All His કૃપા

4) <u>Moral exam</u>

a) Stand tall in temptations
Choose God

b) Always observing
Eg. CCTV - become conscious
Photograph

c) Inner cleanliness
Not satisfied by confessions

Episode 264

છંદ ૫૨

(૩) મરણભય મટાડવાનો ઉપાય

શું ચિંતવતાં આ ભય જાય?

* સ્પર્શનાદિ ૧૦ પ્રાણના નાશને
  જગત મરણ કહે છે
* પણ જ્ઞાનપ્રાણથી યુક્ત
  એવા આત્માનું મરણ ક્યારેય
  થતું નથી
* આવું નયપ્રમાણયુક્ત
  જિનવરનું કથન છે
  તેનો વિચાર કરવાથી ચિત્તમાં
  કદી મરણનો ભય ઉત્પન્ન થતો નથી
* જ્ઞાની પોતાને સદા
  - નિષ્કલંક અને જ્ઞાનરૂપ જુએ છે
  - તેથી નિઃશંક / નિર્ભય રહે છે

---

* ૧૦ પ્રાણ
  - સ્પર્શેન્દ્રિયાદિ - ૫
  - મનવચકાયબળ - ૩
  - શ્વાસોચ્છ્વાસ, આયુ - ૨
* ૧૦ પ્રાણોના વિયોગને
  લોકમાં મરણ કહે છે
  તેનો ભય તે મરણભય
* પણ જીવ તો
  - જ્ઞાનરૂપી ભાવપ્રાણવાળો છે
  - એ તો ત્રિકાળમાં ક્યારેય
    નાશ પામનાર નથી
* એથી જ્ઞાનીને મરણનો
  ભય ઊપજતો નથી
  - પોતાના નિષ્કલંક સ્વભાવ પર
    દૃષ્ટિ કરી જ્ઞાની જ્ઞાનાનંદ
  - ભોગવે છે - નિર્ભય રહે છે

---

* Eg. Old leaves on tree ખરે
  - Old goes - new comes
  - પ્રસન્નતા થવી જોઈએ - not ભય
* રોગાદિ નિમિત્ત હોય / ન હોય
  - આયુ સમાપ્તિ necessary
  - વ્યવહારદૃષ્ટિથી મરણ કહેવાય
* નિશ્ચયથી - તે તમારું (મરણ) નથી
  - તેનો ભય કેમ?
  - તું અજન્મ - અમર આત્મા છે
* એમ ચિંતવતાં
  - જ્ઞાની સ્વભાવદૃષ્ટિ વડે
  - નિર્ભય રહે છે

---

* પ્રથમ જાગરણ - મરણ
  મુખ્ય જાગરણ - સ્વરૂપ
  મૃત્યુબોધથી સ્વરૂપબોધ પામ
  મૃત્યુનો ભય નહીં

---

* Realise the futility
  - Eg. જુગારખાનું - futile - સમયમહત્ત્વ
  - Eg. Rainbow - ક્ષણભંગુર - ધર્મમહિમા
* Priorities change
  - Eg. Malaysia
  - Eg. Eknath
* નિશ્ચિત - નિકટ
  - Stamped - not know
  - Eg. Psychology
* Devote time to
  - Spiritual well-being
  - Dig path within

Episode 265

છંદ ૫૩

(૪) વેદનાભય મટાડવાનો ઉપાય

શું ચિંતવતાં ભય જાય?

* જીવ જ્ઞાનસ્વરૂપ છે અને

  જ્ઞાન જીવનું અભંગ અંગ છે

* મારા જ્ઞાનરૂપ અંગમાં

  જડ કર્મોની વેદનાનો પ્રવેશ નથી

* કર્મવેદના બે પ્રકારની છે

  એક સુખમય - બીજી દુઃખમય
  બન્ને મોહના વિકાર છે

* બન્ને બાહ્ય છે

  પુદ્ગલનાં પરિણામ છે

* આવો વિવેક જ્યારે થાય

  ત્યારે વેદનાભય ઊપજતો નથી

* જ્ઞાની પોતાના

  નિષ્કલંક જ્ઞાનસ્વરૂપને જુએ
  તેથી સદા નિઃશંક / નિર્ભય છે

---

* જે સ્થળે વેદના થાય છે
  તે સ્થળ પુદ્ગલનું છે અને

  તેને જાણે છે એવું
  જ્ઞાનરૂપ વેદન (જાણવાની શક્તિ)
  તે તો આત્માનું અભંગ સ્વરૂપ છે

* જે કર્મવેદના છે - તે મારી નથી
  પણ પુદ્ગલની છે

  હું જ્ઞાનમાત્ર છું

* કર્મવેદના - બે પ્રકારની છે

  સુખમય - દુઃખમય વેદના
  એમ બે પ્રકારની છે

---

* આ બન્ને વેદના

  મોહનો વિકાર - પુદ્ગલનો આકાર છે
  પુદ્ગલની છાયા - બાહ્યરૂપ છે

* બાકી ચેતનની ચેતના તો

  અરૂપી છે

* જ્યારે આવો વિવેક પ્રગટે છે

  ત્યારે વેદનાના ભયથી નિઃશંક થાય છે
  અને નિષ્કલંક જ્ઞાનસ્વરૂપમાં
  ઉપયોગ રાખી સદા તેને જોતાં રહે છે

---

* અનંત જ્ઞાન / શાંતિ / આનંદ જોઈએ

  - ક્યાંથી મળશે - નિમિત્ત? રાગ?
  - જ્યાં ભર્યાં છે - સ્વભાવમાં સ્થિર થવાથી

* મારા જ્ઞાનસ્વરૂપમાં

  - રાગાદિનો પ્રવેશ જ નથી
  - સ્વભાવનો લક્ષ કર્યે - નિજાનંદ પ્રગટે

* આત્માના સ્વરૂપને લક્ષમાં લેતાં

  - સ્વીકાર અને એકાગ્ર થતાં
  - વેદનાનો ભય રહેતો નથી

* બીજી સુખ-દુઃખ વેદના તો

  - બાહ્ય - પુદ્ગલનાં પરિણામ છે
  - વિભાવવેદના સ્વરૂપમાં નથી

* સ્વરૂપદૃષ્ટિ થાય તો

  - સ્વરૂપવેદનની દશા પ્રગટે
  - બીજી વેદના મારા સ્વરૂપમાં નથી

* શરીરની પીડા આત્મામાં છે જ નહીં

  - તો તેનો ભય શું?
  - જડની અવસ્થાથી મારે શું?

Episode 266

<u>છંદ ૫૪</u>

<u>(૫) અરક્ષાભય મટાડવાનો ઉપાય</u>

<u>શું ચિંતવતાં ભય જાય?</u>

* સ્વવસ્તુ = આત્માનું

- જગતમાં ત્રણેય કાળમાં અસ્તિત્વ છે
- સદૈવ શાશ્વત છે - કદી નાશ થતો નથી

* આ વાત નિશ્ચયનયથી નિશ્ચિત છે

- તેથી મને કોઈની પણ સહાયતાની અપેક્ષા નથી

* મારા આત્માનો કોઈ

રક્ષક પણ નથી - ભક્ષક પણ નથી

---

* જ્યારે આવો દૃઢ નિશ્ચય આત્મામાં વસે

ત્યારે અનરક્ષાભય રહેતો નથી

* જ્ઞાની પોતાને સદા

જ્ઞાનવાન અને નિષ્કલંક જુએ
તેથી સદાય નિઃશંક - નિર્ભય

---

* પોતાનું આત્મદ્રવ્ય સત્તાસ્વરૂપ છે

અને ૩ કાળ વિષે તેનો કદી વિનાશ થતો નથી

* આ વાત સહજસ્વરૂપ નિશ્ચયનય
વડે જાણવી

એ મારું આત્મદ્રવ્ય સર્વથા પ્રકારે
કોઈની સહાયતાની ઈચ્છા રાખતું નથી

* તેથી તે આત્મદ્રવ્યનો કોઈ

રક્ષક નથી તેમજ ભક્ષક પણ નથી

---

* જ્ઞાનીના અંતરમાં આવો નિશ્ચય

તેથી અરક્ષાભય થતો નથી

* એવા જ્ઞાની નિઃશંક થઈ

પોતાના નિષ્કલંક જ્ઞાનસ્વરૂપમાં રહે છે

* પરની સહાય વિના ત્રિકાળી ટકનારાને

- રક્ષક / ભક્ષકનો ભય ક્યાંથી હોય?

Episode 267

<u>છંદ ૫૫</u>

<u>(૬) ચોરભય મટાડવાનો ઉપાય</u>

<u>શું ચિંતવતાં ભય જાય?</u>

* આત્મા સાક્ષાત્ પરમાત્મારૂપ છે

જ્ઞાનલક્ષણથી વિભૂષિત છે

* તેની અગમ્ય / અખંડિત ભૂમિ પર

પરદ્રવ્યનો પ્રવેશ થઈ શકતો નથી

* તેથી મારું ધન

ઉપમારહિત / સ્વયંસિદ્ધ / અપરંપાર / અક્ષય છે

* તેને ચોર કઈ રીતે ચોરી શકે?

બીજા ત્યાં પહોંચી જ ન શકે

---

* આવું ચિંતવન જ્યારે થાય

ત્યારે અગુપ્તભય ઊભો રહેતો નથી

* જ્ઞાની પોતાને સદા

જ્ઞાનવાન અને નિષ્કલંક જુએ
તેથી સદાય નિઃશંક - નિર્ભય

---

* આત્મા સાક્ષાત્ પરમાત્માસ્વરૂપ છે

તેનું લક્ષણ ચિન્મય - પ્રત્યક્ષ છે

* તેના સ્વરૂપ વિષે પરનો પ્રવેશ નથી

તે અગમ્ય / અખંડિત / અનુપમ છે
સ્વયંસિદ્ધ / અમાપ / અખૂટ છે

* તે જ્ઞાનધનને ચોર કેમ ચોરી શકે?

કોઈ તેને હરી શકે નહીં

---

* આવી રીતે ચિંતવન કરવામાં આવે

તો અનગુપ્તભય રહે નહીં

* જ્ઞાની હોય તે નિઃશંક થઈને

સદા પોતાના નિષ્કલંક જ્ઞાનસ્વરૂપને
જોતાં રહે છે

Episode 268

<u>છંદ ૫૬</u>

<u>(૭) અકસ્માતભય મટાડવાનો ઉપાય</u>

<u>શું ચિંતવતાં ભય જાય?</u>

* મારો આત્મા શુદ્ધ જ્ઞાન
  તથા વીતરાગભાવમય (વિરોધભાવ નહીં) અને

  સિદ્ધ જેવો સમૃદ્ધિશાળી છે

* મારું સ્વરૂપ

  અરૂપી / અનાદિ / અનંત / અનુપમ /
  નિત્ય / ચૈતન્યમય / નિર્વિકલ્પ /
  આનંદકંદ / નિર્દ્વંદ્વ છે

* તેના પર કોઈ આકસ્મિક ઘટના ઘટી શકે નહીં

  આવું ચિંતવતાં અકસ્માતભય ઉદિત થતો નથી

* જ્ઞાની પોતાને સદા

  જ્ઞાનરૂપ અને નિષ્કંલક જુએ
  તેથી સદાય નિઃશંક - નિર્ભય

---

* જે વસ્તુ શુદ્ધ / જ્ઞાનરૂપ /
  વીતરાગમય / સિદ્ધ સમાન

  રિદ્ધિવંત / અરૂપી અલખ / આદિરહિત / અંતરહિત /
  અતુલ / અવિચળ છે

* જ્યાં જ્ઞાનવિલાસનો એવો પ્રકાશ છે

  વિકલ્પરહિત છે - સમાધિસુખનું
  સ્થાનક છે - વિજાતીયનો પ્રવેશ નથી

* તો અચાનક ભય કેવી રીતે આવી શકે?

  આવો વિવેક અંતરમાં ઉત્પન્ન થતાં
  અકસ્માતભય રહેતો નથી

* તેથી જ્ઞાની નિઃશંક થઈ

  નિષ્કંલક જ્ઞાનસ્વરૂપમાં રહે છે